

ФАКУЛТЕТ ТЕХНИЧКИХ НАУКА

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

-обавезна садржина- свака рубрика мора бити попуњена

(сви подаци уписују се у одговарајућу рубрику, а назив и место рубрике не могу се мењати или изоставити)

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ
1. Датум и орган који је именовao комисију 29.3.2018. године на основу одлуке Наставно-научног већа Факултета техничких наука, комисију је именовao Декан Факултета решењем бр. 012-199/59-2017   2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен: 1. др Иван Бекер, председник комисије редовни професор, датум избора у звање: 01.02.2017. године УНО: Квалитет, ефективност и логистика, Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука, Нови Сад   2. др Снежана Младеновић, члан комисије редовни професор, датум избора у звање: 15.11.2017. године УНО: Информатика, Универзитет у Београду, Саобраћајни факултет, Београд   3. др Маринко Масларић, члан комисије доцент, датум избора у звање: 12.09.2014. године УНО: Логистика и интермодални транспорт, Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука, Нови Сад   4. др Татјана Грбић, члан комисије ванредни професор, датум избора у звање: 19.02.2014. године УНО: Теоријска и примењена математика, Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука, Нови Сад   5. др Драган Симић, ментор ванредни професор, датум избора у звање: 19.02.2014. године УНО: Логистика и интермодални транспорт, Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука, Нови Сад
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
1. Име, име једног родитеља, презиме: Владимир, Агнеза, Илин   2. Датум рођења, општина, држава: 13.05.1985. године, Нови Сад, Република Србија   3. Назив факултета, назив студијског програма дипломских академских студија – мастер и стечени стручни назив Факултет техничких наука, Саобраћај (интегрисане основне и мастер студије), мастер инжењер саобраћаја   4. Година уписа на докторске студије и назив студијског програма докторских студија 2011. године, Саобраћај

5. Назив факултета, назив магистарске тезе, научна област и датум одбране: –
6. Научна област из које је стечено академско звање магистра наука: –
III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ: Модел за идентификацију и квантификацију фактора који утичу на прихватање информационих технологија у логистичким предузећима
IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ: Навести кратак садржај са назнаком броја страна, поглавља, слика, шема, графикана и сл.
Докторска дисертација кандидата Илин Владимира написана је на српском језику ћириличним писмом на 168 страна. Дисертација обухвата 205 цитата, 76 табела, 15 слика, 6 графикана и 2 прилога. После насловне стране приложена је кључна документација на српском и енглеском језику, после које следе захвалница и садржај. Затим је представљен списак скраћеница и ознака и резиме дисертације на српском и енглеском језику. Текст докторске дисертације организован је кроз следећа поглавља: 1. Увод;   2. Информационе технологије у логистици;   3. Преглед литературе;   4. Формирање модела истраживања;   5. Дефинисање подручја и методологије истраживања;   6. Испитивање прихватања е-пословања у предузећима која пружају логистичке услуге и предузећима која имају развијен сектор логистике;   7. Испитивање прихватања е-пословања у предузећима која користе <i>ERP</i> системе и предузећима која не користе <i>ERP</i> системе;   8. Испитивање прихватања осталих информационих технологија у предузећима која пружају логистичке услуге;   9. Закључна разматрања.   После деветог поглавља представљена је коришћена литература и наведени су прилози.
V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:
Наслов докторске дисертације јасно је формулисан и прецизно изражава предмет истраживања докторске дисертације.   У уводном поглављу образложен је предмет истраживања, дефинисана је потреба за испитивањем прихватања информационих технологија у логистичким предузећима, формулисани су циљеви истраживања на основу којих су формиране одговарајуће хипотезе, представљена је методологија истраживања и приказана је структура докторске дисертације по фазама и поглављима. Предмет истраживања докторске дисертације је испитивање прихватања е-пословања, логистичких информационих система, посебних облика е-пословања и аутоматских идентификационих технологија у логистичким предузећима. Логистичка предузећа су разматрана као предузећа која пружају логистичке услуге (у ознаци ПЛУ) и предузећа која имају развијен сектор логистике (у ознаци ПСЛ). У складу са дефинисаним предметом истраживања формулисана су два општа и четири посебна циља истраживања на основу којих су формиране одговарајуће хипотезе. Из теорија „дифузија иновације“ (енгл. <i>diffusion of innovation, DOI</i>) и „технолозија-организација-утицај околине“ (енгл. <i>technology-organization-environment, TOE</i>) извршена је идентификација потенцијалних значајних фактора и њихово дефинисање у складу са предметом истраживања. Формирани су истраживачки модели <i>DOI-TOE-1</i> и <i>DOI-TOE-2</i> који су тестирани над подацима прикупљеним у Републици Србији, Републици Хрватској, Босни и Херцеговини, Црној Гори и Републици Македонији.   <i>Комисија сматра да су предмет, циљеви и методологија истраживања дефинисани јасно и концизно.</i>

У **другом поглављу** представљен је утицај е-пословања, логистичких информационих система и аутоматских идентификационих технологија на трансформацију логистичких процеса. Разматране су одабране информационе технологије и приказан је њихов утицај на појединачне логистичке активности.

Комисија сматра да извршена систематизација одабраних информационих технологија и представљање њихових примена у логистичким процесима истичу актуелност предмета истраживања ове докторске дисертације.

У **трећем поглављу** представљен је теоријски оквир истраживања и преглед литературе. Објашњене су *DOI* и *TOE* теорије, наглашене су њихове сличности и разлике и приказане су могућности за њихову интеграцију приликом формирања модела истраживања. Представљени су научни радови у којима су коришћене *DOI* и *TOE* теорије и објашњена је примена разматраних информационих технологија у логистичким предузећима. Затим је извршена анализа прихватања е-пословања у логистичким предузећима и предузећима из других привредних делатности. Посебно су разматране студије урађене у државама у развоју. На крају поглавља је извршена анализа прихватања логистичких информационих система и аутоматских идентификационих технологија у логистичким предузећима у претходним студијама.

Комисија сматра да је преглед литературе представљен систематично и да јасно указује на мали број истраживања у којима је испитивано прихватање информационих технологија у логистичким предузећима.

У **четвртном поглављу** извршено је формирање модела истраживања. Модел *DOI-TOE-1* формиран је на основу дефинисаних фактора из контекста иновационих карактеристика из *DOI* или *TOE* теорије, контекста организационих карактеристика из *DOI* или *TOE* теорије и контекста утицаја околине из *TOE* теорије. На основу *DOI-TOE-1* модела извршено је испитивање прихватања е-пословања. Модел *DOI-TOE-2* формиран је на основу дефинисаних фактора из контекста организационих карактеристика из *DOI* или *TOE* теорије. На основу *DOI-TOE-2* модела извршено је испитивање прихватања: система за управљање складиштем (енгл. *warehouse management systems, WMS*), система за управљање транспортом (енгл. *transportation management systems, TMS*), технологије електронске размене података (енгл. *electronic data interchange, EDI*), технологије рачунарства „у облаку“ (енгл. *cloud computing*), технологије радио-фреквентне идентификације (енгл. *radio-frequency identification, RFID*), и бар-код технологије.

Комисија сматра да су фактори дефинисани јасно и концизно и да формиран модели истраживања представљају контекст за сагледавање научних доприноса докторске дисертације.

У **петом поглављу** дефинисано је подручје истраживања и представљена је методологија истраживања. *DOI-TOE-1* модел је тестиран над подацима прикупљеним у ПЛУ и ПСЛ у Републици Србији, Републици Хрватској, Босни и Херцеговини, Црној Гори и Републици Македонији. *DOI-TOE-2* модел је тестиран над подацима прикупљеним у ПЛУ у Републици Србији. Истраживање је спроведено у две фазе, на основу две анкете. У првој фази истраживања прикупљени су подаци о прихватању е-пословања у ПЛУ и ПСЛ на основу прве анкете. У другој фази истраживања прикупљени су подаци о прихватању логистичких информационих система, посебних облика е-пословања и аутоматских идентификационих технологија у ПЛУ на основу друге анкете. Истраживање је спроведено на основу онлајн анкета које су прослеђене циљној групи преко званичних имејл адреса предузећа или директно преко веб-сајта предузећа.

Комисија сматра да је примењена методологија истраживања оригинална и да дефинисано подручје истраживања омогућава извођење општих закључака за државе посматраног региона и посебних закључака за разматране категорије предузећа у појединачним државама.

У **шестом поглављу** извршено је испитивање прихватања е-пословања у ПЛУ и ПСЛ преко *DOI-TOE-1* модела. Испитивање је извршено над узорком прикупљеним у државама посматраног региона. Прво су извршене непараметарска и факторска анализа. Затим је извршена бинарна

логистичка регресиона анализа методама: укључивања, укључивања од почетка и укључивања од краја. На основу добијених резултата одабрани су модели бинарне логистичке регресионе анализе за ПЛУ и ПСЛ, извршено је тестирање одабраних модела и представљена је дискусија добијених резултата. После тога је извршено рангирање статистички значајних фактора који утичу на прихватање е-пословања у ПЛУ и ПСЛ у појединачним земљама разматраног региона. На крају је испитана разлика између утицаја појединачних фактора на прихватање е-пословања у: ПЛУ и ПСЛ у државама посматраног региона и у Републици Србији, ПЛУ која користе *ERP* системе (енгл. *enterprise resource planning*) и ПЛУ која не користе *ERP* системе у државама посматраног региона и у Републици Србији, ПСЛ која користе *ERP* системе и ПСЛ која не користе *ERP* системе у државама посматраног региона и у Републици Србији и између различитих категорија предузећа у Републици Србији.

Комисија сматра да је испитивање прихватања е-пословања у ПЛУ и ПСЛ у државама посматраног региона спроведено у складу са наведеним статистичким методама. Представљени резултати јасно су интерпретирани и недвосмислено потврђују оправданост формирања DOI-TOE-1 модела.

У **седмом поглављу** извршено је испитивање прихватања е-пословања у предузећима која користе *ERP* системе и предузећима која не користе *ERP* системе преко DOI-TOE-1 модела. Испитивање је извршено у истих пет држава посматраног региона и користећи исте статистичке методе, као у шестом поглављу докторске дисертације. Одабрани су модели бинарне логистичке регресионе анализе за предузећа која користе *ERP* системе и која не користе *ERP* системе, извршено је тестирање одабраних модела и представљена је дискусија добијених резултата.

*Комисија сматра да је испитивање прихватања е-пословања у предузећима која користе *ERP* системе и предузећима која не користе *ERP* системе у државама посматраног региона спроведено у складу са наведеним статистичким методама. Представљени резултати потврђују универзалност примене DOI-TOE-1 модела у предузећима из различитих привредних делатности.*

У **осмом поглављу** извршено је испитивање прихватања осталих информационих технологија (логистичких информационих система, посебних облика е-пословања и аутоматских идентификационих технологија) у ПЛУ у Републици Србији преко DOI-TOE-2 модела. Прво је извршено испитивање мултиколинеарности. Затим је редом извршено испитивање прихватања: *WMS* система, *TMS* система, *EDI* технологије, *cloud computing* технологије, *RFID* технологије и бар-код технологије. На крају поглавља представљени су резултати тестирања одабраних модела бинарне логистичке регресионе анализе.

Комисија сматра да је испитивање прихватања осталих информационих технологија у ПЛУ у Републици Србији спроведено у складу са наведеним статистичким методама. Представљени резултати јасно су интерпретирани и недвосмислено потврђују оправданост формирања DOI-TOE-2 модела.

У **закључку** су сумирани резултати тестирања постављених хипотеза, представљен је допринос истраживања са научног и практичног аспекта, наведена су ограничења, као и правци даљих истраживања.

Комисија сматра да закључци изведени на основу представљених резултата потврђују значај формираних модела DOI-TOE-1 и DOI-TOE-2 са највећим применама у логистици.

У **литератури** је наведено 205 цитата у складу са Харвард стандардом.

Комисија сматра да је наведена литература одговарајућа.

У **прилозима** су наведени истраживачки инструменти на основу којих су прикупљени подаци.

Комисија сматра да су прилози наведени јасно и да прецизно одражавају све елементе формираних истраживачких модела.

VI СПИСАК НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КОЈИ СУ ОБЈАВЉЕНИ ИЛИ ПРИХВАЋЕНИ ЗА ОБЈАВЉИВАЊЕ НА ОСНОВУ РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА У ОКВИРУ РАДА НА ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ

M21a - Рад у водећем међународном часопису изузетних вредности

1. **Пин, V.**, Ivetić, J. & Simić, D. (2017). Understanding the determinants of e-business adoption in ERP-enabled firms and non-ERP-enabled firms: A case study of the Western Balkan Peninsula. *Technological Forecasting and Social Change*, 125, 206-223.

M51 - Рад у водећем часопису националног значаја

2. **Пин, V.** & Grozник, A. (2013). Leveraging ICT application in logistics: choice or necessity?. *Put i saobraćaj*, 59(2), 13-28.

M52 - Рад у часопису националног значаја

3. **Пин, V.**, Simić, D., Svirčević, V. & Saulić, N. (2013). Cloud Computing Applications in Global Logistics Information System Infrastructure. *Journal of Traffic and Transportation Engineering*, 1(1), 30-38.

M33 - Саопштење са међународног скупа штампано у целини

4. **Пин, V.** (2014). Critical factors of ICT adoption in key logistics sectors: proposed hypotheses and models. In: *2nd International Conference on Traffic and Transport Engineering*. (pp. 905-912). Belgrade: City Net Scientific Research Center Ltd. Belgrade.
5. **Пин, V.**, Veličković, M., & Saulić, N. (2013). Opportunities of the ICT - CLSC integration and application. In: *16th International Conference Dependability and Quality Management ICDQM*. (pp. 409-416). Belgrade: Research Center DQM.
6. **Пин, V.**, Veličković, M., Bašić, A. & Mirčetić D. (2013). ICT impacts on reverse logistics: framework and opportunities. In: *3rd International Symposium Engineering Management and Competitiveness – EMC*. (pp. 451-456). Zrenjanin: Technical faculty „Mihajlo Pupin“.
7. **Пин, V.** & Simić, D. (2013). E-logistics and e-commerce concepts: the main pillars of sustainable logistics promotion. In: *4th International Conference Towards a humane city*. (pp. 337-342). Novi Sad: Faculty of Technical Sciences.
8. **Пин, V.** & Simić, D. (2012). Information and Communication Technologies Shaping the Intelligent Logistics Systems. In: *1st International Conference on Traffic and Transport Engineering*. (pp. 337-343). Belgrade: City Net Scientific Research Center Ltd. Belgrade.

VII ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

У докторској дисертацији представљени су модели *DOI-TOE-1* и *DOI-TOE-2* на основу којих је извршено испитивање прихватања информационих технологија у логистичким предузећима.

На основу *DOI-TOE-1* модела, утврђено је да на прихватање е-пословања у ПЛУ и ПСЛ у државама посматраног региона позитиван статистички значајан утицај имају следећи фактори: директне и индиректне предности, подршка топ-менаџмента, регулаторна подршка државе и ресурсна подршка државе.

Универзалност примене *DOI-TOE-1* модела тестирана је над узорком који укључује предузећа која користе *ERP* системе и предузећа која не користе *ERP* системе. Утврђено је да исти фактори имају позитиван статистички значајан утицај на прихватање е-пословања у обе наведене категорије: директне и индиректне предности, подршка топ-менаџмента, регулаторна подршка државе и ресурсна подршка државе. На прихватање е-пословања у предузећима која користе *ERP* системе утврђено је да негативан статистички значајан утицај имају фактори недостатак сигурности података и притисак индустрије док на прихватање е-пословања у предузећима која не користе *ERP* системе негативан статистички значајан утицај имају фактори финансијски трошкови и недостатак сигурности података.

На основу *DOI-TOE-2* модела, утврђено је да у ПЛУ у Републици Србији:

- фактори број запослених и број инжењера логистике у предузећу имају статистички значајан утицај на прихватање *WMS* система;
- фактори број инжењера логистике у предузећу и обим логистичких услуга имају статистички значајан утицај на прихватање *TMS* система;
- фактор обим логистичких услуга има статистички значајан утицај на прихватање *EDI* технологије;
- фактор број запослених у предузећу има статистички значајан утицај на прихватање *cloud computing* технологије;
- фактор број ИТ инжењера у предузећу има статистички значајан утицај на прихватање *RFID* технологије;
- фактор број запослених у предузећу има статистички значајан утицај на прихватање бар-код технологије.

Приказани резултати показују да предложени модели *DOI-TOE-1* и *DOI-TOE-2* представљају ефикасан алат за идентификацију и квантификацију фактора који статистички значајно утичу на прихватање е-пословања у ПЛУ и ПСЛ у државама посматраног региона и логистичких информационих система, посебних облика е-пословања и аутоматских идентификационих технологија у ПЛУ у Републици Србији.

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Експлицитно навести позитивну или негативну оцену начина приказа и тумачења резултата истраживања.

Резултати истраживања приказани су у шестом, седмом и осмом поглављу докторске дисертације, са пратећим табелама, сликама и графиконима који олакшавају њихово тумачење. Резултати су представљени систематично и концизно. У последњем поглављу сумирани су резултати тестирања постављених хипотеза и приказан је научни и стручни допринос докторске дисертације. Изведени закључци представљени су јасно и у сагласности су са примењеним статистичким методама.

Текст дисертације је проверен и применом софтвера за детекцију плагијаризма (енгл. *iThenticate*). Тестирање је недвосмислено показало да докторска дисертација кандидата Илин Владимира представља оригинално ауторско дело.

Комисија позитивно оцењује начин приказа и тумачење резултата истраживања.

IX КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Експлицитно навести да ли дисертација јесте или није написана у складу са наведеним образложењем, као и да ли она садржи или не садржи све битне елементе. Дати јасне, прецизне и концизне одговоре на 3. и 4. питање:

1. Да ли је дисертација написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме

Дисертација је у потпуности написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме.

2. Да ли дисертација садржи све битне елементе

Дисертација садржи све битне елементе.

3. По чему је дисертација оригиналан допринос науци

Реализовано истраживање и приказани резултати представљају оригиналан научни допринос проширивањем постојећег знања о прихватању:

- е-пословања у ПЛУ и ПСЛ у државама посматраног региона идентификацијом и квантификацијом статистички значајних фактора преко *DOI-TOE-1* модела и
- логистичких информационих система, (*WMS* и *TMS*), посебних облика е-пословања (*EDI* и *cloud computing*) и аутоматских идентификационих технологија (бар-код и *RFID*) у ПЛУ у Републици Србији идентификацијом и квантификацијом статистички значајних фактора преко *DOI-TOE-2* модела.

Формирани модели истраживања *DOI-TOE-1* и *DOI-TOE-2* су оригинални и, осим научног, имају вишеструки практични допринос.

Комисија сматра да докторска дисертација кандидата Илин Владимира садржи све елементе оригиналног научног рада.

4. Недостаци дисертације и њихов утицај на резултат истраживања <i>Комисија није уочила недостатке који могу да утичу на резултате истраживања.</i>
X ПРЕДЛОГ: На основу укупне оцене дисертације, комисија предлаже: <i>Комисија позитивно оцењује докторску дисертацију кандидата Илин Владимира под насловом „Модели за идентификацију и квантификацију фактора који утичу на прихватање информационих технологија у логистичким предузећима“, и предлаже да се Извештај о оцени докторске дисертације прихвати, а кандидату Илин Владимиру одобри јавна одбрана.</i>

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

др Иван Бекер, редовни професор
председник комисије

др Снежана Младеновић, редовни професор
члан комисије

др Маринко Масларић, доцент
члан комисије

др Татјана Грбић, ванредни професор
члан комисије

др Драган Симић, ванредни професор
ментор

У Новом Саду, 09.05.2018. године

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење односно разлоге због којих не жели да потпише извештај.